
HÍRLEVELE

MAGYAR WALDORF SZÖVETSÉG 1. SZÁM 2005. DECEMBER 16.

Kedves Olvasóink!

Első alkalommal jelentkezik e gyors összefoglalóval, melyben a Szövetség aktuális híreiről, eseményeiről szeretnénk tudósítani. Reméljük, hogy a továbbiakban rendszeresen tudunk jelentkezni, és talán nagyobb lélegzetű írásokra, részletesebb információk közzétételére is lesz lehetőségünk.

A Szerkesztőség

AZ OKNT JÓVÁHAGYTA A WALDORF-KERETTANTERVET

A kerettantervi folyamat újabb fontos állomásáról szeretnénk tájékoztatni Benneteket.

Az Országos Köznevelési Tanács 2005. december 8-i ülésén egyhangú szavazással (egy tartózkodás mellett) fogadta el a Magyar Waldorf Szövetség által benyújtott kerettantervet.

Erre az újbóli engedélyezésre azért volt szükség, mert az OKNT korábbi döntése úgy született, hogy nem volt kidolgozott eljárásrendje egy kerettanterv elfogadásához. Ezért kötelezték a Magyar Waldorf Szövetséget arra, hogy a kritériumrendszer kidolgozását követően nyújtsa be újbóli engedélyezésre a Waldorf-iskolák kerettantervét. Idén ősszel kaptunk értesítést a Minisztériumtól, hogy megszületett a kidolgozott eljárásrendjük. Így benyújtottuk a kerettantervünket, amelyet kiadtak véleményezésre különböző területen járatos közoktatási szakértőknek. E szakértői vélemények és az azokban megfogalmazott észrevételek, kritikák megszívlelendők és tanulságosak voltak. Ezért alaposan megfontoltuk a válaszainkat és a kerettantervben történő változtatásainkat. Mindezek eredményeként a kerettantervben stilisztikai és tartalmi-formai változásokat és kiegészítéseket egyaránt végrehajtottunk. Továbbá kijavítottuk azokat a pontatlanságokat, amelyeket a kerettanterv megjelenése után mi magunk is észrevettünk. Emellett különböző egyéni és közös munkák eredményeként lényegi-pedagógiai változások is történtek a tantervben. A szakértői véleményekben megjelölt nyelvi nehézségekre is megpróbáltunk megfelelő választ találni.

A most elfogadott kerettantervben történt minden változtatásról az OKNT határozatával együtt pontos listát kaptok.

Az írásbeli válaszunkat követően ült össze az OKNT kerettantervi bizottsága, amelynek tagjai egyhangú szavazással javasolták a Magyar Waldorf Szövetség által benyújtott kerettanterv elfogadását az Országos Köznevelési Tanácsnak. Erről született végleges döntés az OKNT legutóbbi ülésén.

Ez azt jelenti, hogy a magyarországi Waldorf-iskolák, mint egységes iskolák – általános iskolák, gimnáziumok és alapfokú művészeti iskolák – ebben a státuszukban megerősödtek, és így jogi, pedagógiai és a jelenlegi körülmények mellett gazdasági biztonságban vannak.

A tantervvel való intenzív munka során nyilvánvalóvá vált a számunkra, hogy a kerettanterv a kinyomtatásával nem nyerhette el a végleges formáját, hanem folyamatos átdolgozást és kiegészítést igényel. Ehhez az iskolák együttműködésével létrejövő tantervi kutatómunkára lenne szükség. Ennek elindítását és koordinálását a Szövetség elnöksége kiemelt fontosságúnak tartja. A további közös munkához és tantervfejlesztéshez Tobias Richter, a mi kerettantervünk alapjául szolgáló nemzetközi tanterv összeállítója is felajánlotta a segítségét.

A tanterv „magvető” szerepét hangsúlyozva – amely alapjául szolgálhat minden tanító számára a „saját tantervének” kialakításához – kívánok Mindnyájatok számára sok erőt és lelkesedést a további munkátokhoz!

Áldott és békés karácsonyi ünnepeket kívánok!

Kulcsár Gábor

MILYEN KÖVETELMÉNYEK ELŐTT ÁLL A WALDORF-MOZGALOM?

Beszámoló a Goetheanum Pedagógiai Szekciójának
Novemberi Találkozójáról
2005. november 24-27., Dornach

Immáron harmadik alkalommal rendezte meg 2005. november 24-27. között a Goetheanum Pedagógiai Szekciója Novemberi Találkozóját, melynek fő témája volt, hogy milyen követelményeket állítanak a 21. század gyermekei a Waldorf-mozgalom elé.

A találkozón 89 résztvevő volt jelen (Dél-Afrikától Skandináviáig, Braziliától Tajvanig a legkülönbözőbb országokból), a Waldorf-mozgalomban tevékenykedő vagy azt támogató emberek, valamennyien nemzetközi Waldorf-pedagógiai szervezetek (ECSWE, IAO, Hágai Kör, Freunde der Erziehungskunst, Goetheanum Pedagógiai Tagozatának Kollégiuma, Waldorf Óvodák Nemzetközi Szövetsége) tagjai, illetve az egyes országok szövetségeinek képviselői. Magyarországról öten vettünk részt a találkozón: Liszka Andrea és Kulcsár Gábor a Magyar Waldorf Szövetség elnöksége képviseletében, Varga-Szemes László és Barabás Katalin a Council képviselőjeként, Radics Helga az IAO képviselőjeként.

A találkozó három célt jelölt meg:

- 1) Mivel minden egyes személy, aki a Waldorf-mozgalomban dolgozik, tevékenységével irányít szab a közös munkának, ezért fontos lehetőséget teremteni a találkozásra, az egyes országok és az egyes nemzetközi szervezetek munkájának megismerésére.
- 2) Közös kép kialakítása a Waldorf-mozgalom jelenlegi helyzetéről és fejlődési irányáról. Érzékelni és megfogalmazni, hogy milyen követelményeket állítanak a 21. század gyermekei a mai Waldorf-mozgalom számára?
- 3) A nemzetközi munka közös alapjának megteremtése.

Christof Wiechert, a Pedagógiai Szekció vezetője a csütörtök esti megnyitón arra kért minden jelenlevőt, hogy - függetlenül attól, hogy ki melyik szervezet képviselője - a saját személyes mondanivalóját adja hozzá a közös munkához. Továbbá feladatul adta, hogy mindenki a negyedik nap végére tíz új emberrel ismerkedjen meg a jelenlevők közül.

A találkozó fő ívét négy gondolatébresztő előadás adta:

Claus-Peter Röh (a flensburgi Waldorf-iskola tanára, a Pedagógiai Szekció Kollégiumának tagja) tartotta a bevezető előadást „*Meg tudjuk-e közelíteni, milyenek a 21. század gyermekei?*” címmel. Az osztályában lévő gyerekek

bemutatásával, érzékletes példákon keresztül fogalmazta meg, milyennek látja a mai gyerekeket. Előadásával a tanári élet gyakorlati részére irányította a figyelmet, jó alapot teremtve ezzel a találkozói munkájához.

Pénteken reggel Christopher Clouder (az European Council elnöke, a brit-ír Waldorf-iskolák szövetségének munkatársa) „*A vezetés és a felelőség*” témájáról tartott előadást. Asszisi Szent Ferencet, Shakespeare-t, Emerson-t, Tagorét idézve kiemelte az erőszak nélküli vezetés jelentőségét, az egymásra figyelés, a nyitottság, a másik munkája iránti érdeklődés fontosságát. Szerinte a vezetést nem súlyos teherként, hanem fénytel és könnyűséggel telinek, örömmel kellene megélni. A szociális élet fejlődésének alapja az imaginatív képalkotásban, a bennünk rejlő gyermeki természet önmagunkban való megtalálásában rejlik.

A szombat délelőtti előadást Hartwig Schiller (a németországi Waldorf-iskolák szövetségének munkatársa, a stuttgarti Waldorf Tanárképzés tanára, a Goetheanum Pedagógiai Szekciója Kollégiumának tagja) tartotta „*Az öngazgatás, mint a szabad szellemi élet identitásjegye*” címmel. Gyermekkorából vett élmények felidézésének példáján keresztül mindannyian átgondolhattuk, milyen áramlatok, események jellemzik életünket, melyek saját identitásunk meghatározói, mik ezek az identitásjegyek. Megfogalmazta, hogy az individuális ember magával hozott képességei és tehetsége a közös szellemi élet forrásai. Ezen túlmenően az öngazgatásban való munkálkodáshoz egyfajta többleterő ad lehetőséget. Ez nem magunkkal hozott, hanem a születésünk után kialakuló erő. Azt vizsgálta, hogy ez miből meríthető: saját szellemi erőfeszítéseink eredményeként, az emberiség feladatával, jövőjével, a szellemtudománnyal való foglalkozás eredményeképpen keletkezik ez az éteri erő. Az öngazgatásban, az iskolai, intézményi élet szervezésével a tanárokon túl azok hivatottak foglalkozni, akik produktívan a szellemi élet részesei. Az aktív és produktív antropozófiával való munka elvezet a szabad szellemi életben való tevékenységhez.

A negyedik előadást Penelope Johnstone (a Forest Rowban található Michael Hall iskola kommunikációért felelős tanára, a Goetheanum Pedagógiai Szekciója Kollégiumának tagja) tartotta vasárnap délelőtt, mellyel a figyelmet a gyakorlati életre irányította, mégpedig a Waldorf-iskola szociális környezetével való kapcsolatra. Előadásának címe: „*Az iskolai közösség szociális képessége, mint pedagógiai szükséglet*”. Bemutatta a Michael Hall iskolai közösségének legkülönbözőbb kapcsolatterületeit (tanár-tanár, tanár-szülő, tanár-diák, tanár és a külvilág viszonyát) és azt a sokféle fórumot, amelyeket

létrehozta a tájékoztatásra, tájékozódásra, a párbeszédre. Azt vették észre, hogy mindezen fórumok ellenére nem jól működik a kommunikáció, és egyfajta belülről eredő félelem érzékelhető. Félelem a kritikáktól, a szülői véleménytől. Szerinte ez a félelem azzal a belső magatartással oldható, amikor tanárok és szülők egymásra igazán odafigyelnek, nyitottak a másik véleményére, kérdéseire, mondanivalójára, és így az általa mondottakat valóban meghallják. Ezért nagyon fontos az iskolai élet minden résztvevőjének a valódi hallgatás, a valódi beszélgetés és a valódi cselekvés megtanulása.

Az előadások témáit kis csoportban dolgoztuk fel, mely után plénumbeszélgetés következett. Ennek fő témája: Mi a Waldorf-iskola? Ki a Waldorf-tanár? Szükség van-e egy nemzetközileg együttműködve megfogalmazott karakterizálásra (ajánlásra vagy kritériumlistára)? Hosszú vitát követően megszületett az elhatározás, hogy legyen egy ilyen megfogalmazás. A döntés felvetette a kérdést, melyik nemzetközi szervezet dolgozza ki a meglévő írások segítségével a karakterizálást. Ez jó alkalmat teremtett arra, hogy a jelenlévő nemzetközi szervezetek bemutatkozzanak. Ezáltal jobban megismerhettük egymás munkáját és egyben az is körvonalazódhatott, ki végezhetné el ezt a munkát. Christopher Clouder számolt be a European Council érdekképviseleti és a gyermekek jogait érvényesíteni szándékozó munkájáról; Nana Göbel a Freunde der Erziehungskunst a Waldorf-iskolákat, Waldorf-óvodákat, Waldorf-kezdemenyezéseket anyagi és tárgyi eszközökkel támogató munkájáról; Marcell de Luew a Hágai Körnek a Waldorf-pedagógiai mozgalom folyamatait érzékelti próbáló, szellemi védnökséget, olykor névvédelmi feladatokat ellátó fórum munkájáról; Michael Zech az IAO-nak Közép-Kelet Európában és Ázsiában elsősorban továbbképzések, iskolakísérés, cserekapcsolatok, könyvkiadás, tantervkészítés területein folytatott segítő munkájáról; Hartwig Schiller a németországi Bund névvédelemmel összefüggő tevékenységéről; Klaus-Peter Freitag a nemzetközi végbizonyítványok kidolgozásán és annak elismertetésén dolgozó munkacsoport munkájáról; Regina Hoeck a Waldorf Óvodák Nemzetközi Szövetségének munkájáról.

Végül az a megállapodás született, hogy a Hágai Kör (melynek különböző nemzetközi szervezetek képviselői, illetve országos pedagógiai tagozatok munkatársai a tagjai) készít el egy javaslatot arról, hogy miként lehet a Waldorf-iskola, a Waldorf-tanár alapvető jellemzőit összefoglalni. Ez a két év múlva megrendezendő Novemberi Találkozón lesz megvitattva a Waldorf-szervezetek által.

Radics Helga

AZ IAO TANÁCSÁNAK 25. ÜLÉSE ÉS A 7. IAO KÖZGYŰLÉS

A Novemberi Találkozóhoz csatlakozóan 2005. november 23-án került sor Dornachban az IAO Tanács ülésére és november 25-én az IAO Közgyűlésére.

Az IAO Tanácsának ülésén a közép-kelet-európai országok jelenlévő képviselői képviselői beszámoltak az egyes országokban (Ukrajna, Oroszország, Lengyelország, Csehország, Magyarország, Litvánia, Észtország) történt legfontosabb változásokról, megfogalmazva, hol látják legszükségesebbnek az IAO által nyújtandó támogatást.

Az IAO Közgyűlésen megtörtént az Ügyvezetői Kör és az IAO Tanács képviselői mandátumainak meghosszabbítása, az új képviselők megválasztása és a következő két év költségvetésének és munkatervének elfogadása.

Az országok beszámolóit hallgatva világosan kirajzolódott, hogy a magyar Waldorf-mozgalom a közép-kelet-európai térség legdinamikusabban fejlődő, legstabilabb jogi és az egyik legnagyobb anyagi biztonsággal rendelkező mozgalma. A Waldorf-intézmények magas száma, a hat pedagógusképzés, köztük a nappali Waldorf-tanárképzés (amely a térségben egyedülálló!), az elismert Waldorf-osztálytanítói diploma, a Miniszteri Határozat és az elfogadott Waldorf-kerettanterv eredményeképpen létrejött jogi és gazdasági biztonság (alap- és művészeti normatíva, normatíva a 13. évről is!) példászerű a közép-kelet-európai országok számára.

E találkozók mindig nagy érdeklődéssel fordulnak a magyarországi eredmények felé, példaként néznek ránk és nagyon szeretnének meríteni tapasztalatainkból. Ez az örömteljes felelősség feladatokat ró mindannyiunkra, akik a hazai Waldorf-mozgalomban tevékenykedünk.

Radics Helga

ÚJ NEMZETKÖZI ÓVODASZÖVETSÉG

Idén ősszel Chatou-ban (Franciaország) megalapították az Internationale Association for Steiner Waldorf Early Childhood Education szervezetet (Nemzetközi Egyesület a Steiner Waldorf Kisgyermekkorú Nevelésért), amely a nemzetközi Waldorf-óvodai és kisgyermekkorú nevelés kérdéseivel, ügyeivel foglalkozik. A stuttgarti Internationalen Vereinigung der Waldorfkindergärten e. V. (Waldorf Óvodák Nemzetközi Egyesülete) munkája a jövőben a németországi feladatokra fog koncentrálni.

EURÓPAI EGYÜTTMŰKÖDÉS: A COUNCIL

A Magyar Waldorf Szövetség tagja az Európai Tanács A Steiner Waldorf Oktatásért nevű szervezetnek. Mit is jelent ez és mivel jár?

A European Council for Steiner Waldorf Education (ECSWE), azaz Európai Tanács A Steiner Waldorf Oktatásért 19 nemzeti Waldorf-szövetséget foglal magába, ezzel 630 iskolát képvisel Európában. Az iskolák száma világszerte nő, jelenleg 61 országban 881 iskola és több mint 1600 óvoda működik (2005. májusi adatok).

Mi a Council célja?

- ⊗ A tagszövetségek nemzetközi platformja lenni.
- ⊗ Információkat és tapasztalatokat cserélni, valamint fejleszteni az oktatási gyakorlatot iskoláink és intézményeink javára.
- ⊗ Európai szintű közös elvek megalkotása és koordinálása, erre irányuló tevékenységek végzése.
- ⊗ A minőségügy elősegítése intézményeinkben.
- ⊗ Nemzetközi projektek megvitatása, kiválasztása és megvalósítása.
- ⊗ Párbeszéd kezdeményezése más pedagógusokkal, értelmiségiekkel, politikusokkal, oktatásügyi törvényhozókkal és mindazokkal, akiknek fontos a gyermekek jóléte.
- ⊗ Az oktatáspolitikai és a törvényhozás befolyásolása mind nemzeti, mind európai szinten a gyermekkor és a fiatalság védelmében és javára.

(Részlet a Council ismertetőjéből, melynek részletei magyarul is megjelentek az első Council hírlevélben – 2005. május 15.)

Hogyan történik a felvétel?

Az egyes európai országok nemzeti szövetségei döntenek a jelentkezésről. Amennyiben nincs még szövetség, mert csak egy iskola van az országban, akkor az iskola is jelentkezhet (ez történt például Szlovákia esetében, ahol Pozsonyban van egy Waldorf-iskola négy évfolyammal). A jelentkezés után legalább két alkalommal részt kell venni a Council negyedévenkénti ülésén és bemutatni a jelentkező országban a Waldorf-mozgalom helyzetét. A tagok kérdezhetnek és a következő alkalommal, megerősített jelentkezés esetén felveszik tagjaik sorába az adott országot.

A legutóbbi ülésen Lengyelország lépett a Council tagjai közé, ahol két Waldorf-iskola működik. Magyarország 1992 óta vesz részt a Council munkájában.

Hogyan működik a Council?

A negyedévenkénti közgyűléseken minden tagország képviselője megjelenik lehetőség szerint. Az ülések helyszíne folyamatosan változik a tagországok vállalásai alapján. Aktuális kérdések, előnybe helyezett térségek, esetleg fontos egyéb rendezvények befolyásolják a helyszín megválasztását. Pl. ez év januárjában Berlinben találkoztunk a minőségügy konferencia előtt, májusban Belgiumban a Master Program tájékoztatója után, novemberben Dornachban a Pedagógiai Szekció által szervezett Novemberi Találkozó előtt. A következő ülés januárban Amsterdamban lesz. Budapest kétszer adott otthont a Council ülésének, 1995 és 2001 májusában.

Az ülések első részében mindig van tere helyi beszámolóknak. Két-két alkalomként minden tagországra sor kerül, így „képbe” kerülhet mindenki az aktuális folyamatokról élő, személyes tapasztalatok által. Európán kívüli térségekből is érkeznek vendégek (pl. Észak-Amerika, Dél-Afrika), akik beszámolóikkal még jobban kitágítják a Waldorf-mozgalom aktuális helyzetéről alkotott képet.

Az ülések jelentős részében az éppen folyamatban lévő és közeli, illetve távolabbi jövőre tervezett programokról, eseményekről van szó. A döntések konszenzussal születnek. Az ülések közvetlen, nyitott hangvétele jó alapot nyújt a lelkes és aktív együttműködésre. Reményeink szerint hazánk is egyre szervezettebben kapcsolódik majd ezekhez a feladatokhoz.

A Council aktív munkát vállaló tagjai közül alakul az ún. előkészítő csoport, mely egyeztet, esetleges rendkívüli üléseket tart és hordozza az ügyeket.

Magyarországot Varga-Szemes László és Barabás Kata képviselik jelenleg. További információkért hozzánk lehet fordulni:

vargaszemes@freemail.hu, barabas@zpok.hu

A Council honlapja: www.ecswe.com

Barabás Katalin

TÁJÉKOZTATÓ AZ EUROMA-PROJEKTRŐL

Sam Betts a Szövetség 2005. októberi ülésén beszámolt a Council pályázati projektjének lezárulásáról. A közös munka eredményeként a Waldorf-pedagógusok számára lehetővé vált az európai mester-fokozat (MA = master) elérése. Részletes írásos tájékoztató kérhető a solymári Waldorf Pedagógiai Intézettől és a Szövetségtől, vagy olvasható az Interneten:

www.steinerwaldorfma.org

KOLISKO KONFERENCIÁK

Jövő év januárjától kilenc alkalommal és kilenc helyszínen rendezik meg a KOLISKO Konferenciákat (India, Tajvan, Dél-Afrika, Fülöp-szigetek, Ukrajna, Mexikó, Svédország, Franciaország). Kijevben a szülők részvételéhez anyagi támogatás áll rendelkezésre!

Párizsban, 2006. augusztusában az UNESCO által ingyen biztosított helyszínen jelenhet meg a Waldorf-pedagógia, a gyógypedagógia és az antropozófiai orvoslás. Nagy lehetőség nyílik ezzel a világ figyelmét a Waldorf-pedagógiára és annak gyógyító lehetőségeire irányítani.

További információk: www.kolisko.net

EDUCATIO 2005

Idén ötödik alkalommal jelent meg az EDUCATIO oktatási szakkiallítás és börze keretében a Waldorf-pedagógia, a Magyar Waldorf Szövetség és a solymári Waldorf Tanárképzés közös szervezésében.

Az első években elsősorban általános tájékoztatást nyújtottunk a Waldorf-pedagógiáról az alternatív iskolai blokkban (amíg volt), majd a szakképzés – felnőttképzés - továbbképzés blokkban. Idén a korábbi évek tapasztalataiból kiindulva (mely szerint az embereknek már van alapismeretük a Waldorf-pedagógiáról, és legtöbben a továbbtanulás iránt érdeklődnek), az egyetemek, főiskolák széles bemutatkozó körében, a felsőoktatási blokkban jelent meg a Waldorf-pedagógia „Waldorf-pedagógusképzések“ felirattal.

A 12 nm-es stand berendezését kettős tematika szerint alakítottuk ki: megjelenítettük a Waldorf-pedagógusképzéseket és igyekeztünk megmutatni a képzések sajátosságait.

A főiskolai hallgatók festményeivel, kötött és horgolt munkáival, faragásaival, agyagszobrokkal és táblarajzzal mutattunk rá a tanári képességek művészeti tevékenység segítségével történő előcsalogatására. Az éves munkák, diplomadolgozatok, hospitálási napló kiállítása lehetőséget teremtett a hallgatói munkákkal szembeni tudományos - pedagógiai - művészeti követelmények kiemelésére, és a személyes beszélgetések felhívhatták az érdeklődők figyelmét a tanár megismerővé válásának útjaira. A hospitálási naplók jó alkalmat teremtettek az államinál hosszabb időtartamú iskolai, óvodai gyakorlat és annak feldolgozását segítő pedagógiai munka megismerésére. A tájékoztatók és szakkönyvek betekintést nyújtottak ez érdeklődőknek a tanításmódszertan alapjaiba. A magyar Waldorf-iskolák kerettanterve és a

Waldorf-óvodapedagógiai program átfogó megismerésre nyújtott lehetőséget az óvodai és az iskolai nevelés és oktatás ívéről.

A stand kialakításának további célja a békés, beszélgetésre alkalmas tér kialakítása volt a többszáz standról özönlő információáradat közepette. A látogatók be tudtak lépni a standra, és leülhettek gyapjúképeket, méhviaszgyurmából ablakképet készíteni, formarajz-gyakorlatokat végezni.

Az első napon középiskolai osztályok és pedagógusok lepték el a kiállítás egész területét, a standon is pezsgett az élet: főleg a pályaválasztás előtt álló diákok és a magukat továbbképezni szándékozó pedagógusok érdeklődtek az alap- (és még nagyobb mértékben) az akkreditált továbbképzések iránt. Sokan szorgosan gyűjtötték a szórólapokat (kilenc féle színes tájékoztató állt rendelkezésükre: általános ismertetés a Waldorf-pedagógiáról, az óvodák, a képzések és az iskolák címlistája, valamint a hat pedagógusképzés tájékoztatója – köszönjük a gyors szövegfrissítést a képzések képviselőinek!).

Az utolsó két napon egyre inkább a kisebb számú, azonban célirányosan a Waldorf-pedagógia iránt érdeklődő családok, házaspárok, Waldorf-tanárrá válni szándékozó fiatalok, illetve pedagógusok jelentek meg. Hosszan elidőztek nálunk, izgalmas, érdekes beszélgetések alakultak ki.

Nagyon sokan érdeklődtek az érettségiző diákok továbbtanulási és beilleszkedési tapasztalatairól. (Örömmel fogadnánk a felső tagozatok ezirányú összesítőit, tapasztalatait és a diákok élményeit!) Új és különleges szín volt a standon, hogy már Waldorf-iskolában végzett, ma a Waldorf Tanárképzésen tanuló hallgatók nyújtottak felvilágosítást a Waldorf-iskoláról és a képzésről.

A harmadik napon egyre szaporodott a más standokról a Waldorfosokkal kapcsolatot felvenni szándékozók száma. Összességében nagy érdeklődés volt tapasztalható a Waldorf-pedagógia, és méginkább a Waldorf-pedagógusképzések iránt. Bízunk benne, hogy a kiállításon való megjelenésünk, a mintegy 1200 elfogyott tájékoztató, a beszélgetések elvezetnek majd elkötelezett érdeklődőket a Waldorf-pedagógiához. (Izgalmas lenne megtudni, hogy a nyílt napokra, illetve a képzésekre jelentkezők közül hányan szereztek tudomást a képzésekről, rendezvényekről az Educatio kiállításon?!)

Köszönjük Balassa Bálintnak, a Tanárképzés hallgatóinak (Fruzsinnak, Esztereknek, Adélnak, Krisztinnek, Zsuzsinnak, Szilvinek, Ferinek, Zolinak, Lacinak, Tamásnak) és Hélinek (a gyöngyösi Mélyvölgyhegyi Líceum Alapítvány képviselőjének) készséges és kedves segítségét!

Radics Helga

MI TÖRTÉNT 2005-BEN A SZÖVETSÉG SZERVEZÉSÉBEN, TÁMOGATÁSÁVAL?

JANUÁR	14.	Waldorf-kezdeményezések találkozója, Budapest, Pesthidegkút
	21-23.	European Council Minőségdöntési Konferenciájára (Tanácsadás és értékelés munkamódszerei) 17 fős csoport kiutaztatása, Berlin
	28-29.	Konfliktuskezelésről szóló tanfolyam szervezése Walter Appl vezetésével, Budapest, Pesthidegkút
FEBRUÁR	1.	Tárgyalás az Oktatási Minisztériummal a tanügyigazgatási problémákról.
	4-5.	Közgyűlés és Pedagógiai Tagozat (beszámoló a berlini minőségdöntési konferenciáról)
	25-26.	Konfliktuskezelésről szóló tanfolyam szervezése Walter Appl vezetésével, Budapest, Pesthidegkút
MÁRCIUS	5.	A gyermekkor az egész életért, nevelők a gyermekkorért 1. Waldorf Pedagógiai Műhely szervezése óvónőknek és tanároknak Christopher Clouder és Geseke Lundgren részvételével), Pilisszentlászló (A Waldorf Óvónők képzéssel együttműködésben)
	18.	Közgyűlés
ÁPRILIS	29-2.	Óvónők Világtalálkozója 28 fős csoport kiutaztatása, Dornach, Svájc (A Waldorf-Óvónők képzéssel együttműködésben)
	29-2.	Waldorf Tanári Műhely – Nemzetközi nyelvi-zenei képzés, Hámor (a Waldorf Tanárképzéssel együttműködve)
	22.	Waldorf-kezdeményezések találkozója, Budapest, Pesthidegkút
	23-24.	”Utak a Minőséghez”-minőségdöntési tanulmányút, találkozó Udo Hermansdorferrel 5 fő részvételével, Bécs (A gyöngyösi Vidár Általános Iskolával együttműködésben)
	24.	Waldorf-kezdeményezések találkozója, Budapest, Pesthidegkút
	20-24.	Waldorf Tanári Műhely - Kézműves-kézimunka-művészeti képzés, Gödöllő
	25-27.	Projekttervezés, pályázatírás, avagy mit jó tudni az EU-ról? – bentlakásos képzés szervezése 16 fő részére, Dobogókő (a CTF Alapítvánnyal közösen)
MÁJUS	1-3.	Projekttervezés, pályázatírás, avagy mit jó tudni az EU-ról? – bentlakásos képzés szervezése 16 fő részére, Dobogókő (a CTF Alapítvánnyal közösen)
	13.	Közgyűlés
	20-22.	European Council ülésen Magyarország képvisellete Hollandia, Amsterdam, fő téma: EUROMA-projekt
	30.	Tanácsadó Kör ülés
JÚNIUS	18.	Pályázatírói tanfolyam: Európai pályázatok Magyarországon című HEFOP-képzés, Budapest
	26-1.	Waldorf Tanári Műhely – Osztyálanítók Nyári Akadémiája, Szolnok (a Waldorf Tanárképzéssel együttműködésben)
JÚLIUS	6.	A Szövetség stratégiai tervezése (az Elnökség, a munkatársak és a CTF munkanapja)
	16-21.	Embortan a felnőttképzésben - közép-kelet-európai IAO-találkozó 5 magyar fő részvételével, Příbram, Csehország
	22-23.	Az IAO-Tanács ülésén Magyarország képvisellete, Příbram, Csehország
SZEPTEMBER	10.	A gyermekkor az egész életért, nevelők a gyermekkorért 2. (Waldorf Pedagógiai Műhely szervezése óvónőknek és tanároknak Christopher Clouder és Geseke Lundgren részvételével), Pilisszentlászló (a Waldorf Óvónők képzéssel együttműködésben)
	24.	Konfliktuskezelői munkacsoportok találkozója Walter Appl-el, Budapest, Pesthidegkút
	15-17.	Pályázatírói tanfolyam: Európai pályázatok Magyarországon című HEFOP-képzés, Budapest
	23.	Pedagógiai Tagozat – tanügyigazgatási kérdések
OKTÓBER	28.	Közgyűlés
NOVEMBER	2-5.	Waldorf Tanári Műhely – Felsőtagozatos tanárok Őszi Akadémiája, Budapest, Óbuda
	18.	Közgyűlés
	23-24.	European Council ülésen Magyarország képvisellete, Svájc, Dornach
	23., 25.	Az IAO-Tanács ülésein és az IAO-Közgyűlésen Magyarország képvisellete, Dornach, Svájc
	24-27.	A Goetheanum Pedagógia Szekciójának munkanapjai-Novemberi Találkozón 5 fő részvétele, Dornach, Svájc
DECEMBER	2-4.	Educatio 2005 Oktatási szakkiállítás és börze – a Waldorf-pedagógusképzések és a Waldorf-pedagógia megjelenítése és képvisellete (a Waldorf Tanárképzéssel együttműködésben)
Első félévben		A Waldorf-kerettanterv átdolgozása
Folyamatos		Stratégiai tervezés, adatbázis kialakítása, kutatás a CTF Alapítvánnyal közösen

*Aggya Isten, hogy érjenek sok karácsony első napját örömmel, egészséggel,
békével, áldással, szerencsével sok számos esztendőkből, hogy érjenek.*

*Nyisd meg Uram, nyisd meg mennyeknek kapuját,
Hogy dicsírhessek meg áldott szent nevedet.
S a mennyei harang mint húzódnak, szólnak;
S a mennyei gyertya mint gyújtódnak, gyúlnak.
Madarak repdesnek, angyalok kerülnek,
S be vannak kerítve gyémánttal s ezüsttel.
Nyisd meg Uram, nyisd meg mennyeknek kapuját,
Hogy láthassuk mink is Krisztus Urunk fiát.*

*Erdélyi Zsuzsanna:
Hegyet hágék, lőtől lépék*

**ÁLDOTT, BÉKÉS KARÁCSONYT
ÉS BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT KÍVÁNUNK!**

**A MAGYAR WALDORF SZÖVETSÉG ELNÖKSÉGÉNEK TAGJAI
ÉS MUNKATÁRSAI**

A 2006. ÉV TERVEZETT ESEMÉNYEI:

DÁTUM	RENDEZVÉNY	HELYSZÍN
január 16-20. hétfőtől péntekig	Szövetség stratégiai tervezése a CTF Alapítvánnyal	Budapest
január 27-28. péntek-szombat	Szövetségi Fórum a stratégiai tervezésről	Pesthidegkúti Waldorf Iskola
január 28. szombat	Konfliktuskezelői csoportok találkozója Walter Appl-el	Pesthidegkúti Waldorf Iskola
március 4. szombat	Gyermekkor az egész életért, nevelők együtt a gyermekkorért 3. Waldorf Pedagógiai Műhely óvónőknek és tanároknak Christopher Clouderrel és Geseke Lundgrennel	Pilisszentlászló
március 17. péntek	Szövetségi Közgyűlés	Pesthidegkúti Waldorf Iskola
március 18. szombat délelőtt	Pedagógiai Tagozat ülés	Pesthidegkúti Waldorf Iskola
március 18. szombat délután (tervezet)	Minőségügy konferencia Nytott Pedagógiai Tagozat ülés keretében	Pesthidegkúti Waldorf Iskola
április 18-22. kedd - szombat	Nemzetközi nyelvi-zenei képzés Waldorf Tanári Műhely	Hámori Waldorf Iskola
május 3-7. szerdától vasárnapig	Kézműves-kézimunka-művészeti képzés Waldorf Tanári Műhely	Gödöllői Waldorf Iskola
június 25-30. vasárnaptól péntekig	Nyári Akadémia osztálytanítóknak Waldorf Tanári Műhely	Szolnoki Waldorf Iskola
július 17-21. vasárnap estétől csütörtök estig	Embertan a felnőttképzésben Közép-kelet-európai IAO-találkozó	Ljubljana, Szlovénia
szeptember 8-9-10. (tervezet)	Minőségügy előadások és fórumok Udo Hermansdorferrel	Több helyszínen
október 7. szombat (tervezet)	Gyermekkor az egész életért, nevelők együtt a gyermekkorért 4. Waldorf Pedagógiai Műhely óvónőknek és tanároknak Christopher Clouderrel és Geseke Lundgrennel	Pilisszentlászló
október 23-ai vagy november 1-i hét 4 napja	Felsőtagozatos tanárok Őszi Akadémiája Waldorf Tanári Műhely	Budapest

MAGYAR WALDORF SZÖVETSÉG

Levelezési cím: 1243 Budapest, Pf.: 644
Az iroda címe: 1094 Budapest, Balázs Béla u. 18. (Poliház, 115. iroda)
Telefon: 06 1 456 9148, 06 1 456 9149 (fax is)
E-mail: mwsz@waldorf.hu

Az Elnökség tagjai:

Both Erzsébet (elnök), Ivaskó Ilona, Kulcsár Gábor, Liszka Andrea, Tallós Péter
(elérhetőek az Irodán keresztül)

Az Iroda munkatársai:

Radics Helga (képzések, tájékoztatás), **Rakoviczki Erika** (gazdasági ügyek)

*A Hírlevelet kiadja a Magyar Waldorf Szövetség, szerkesztette az Elnökség.
A készítésben közreműködtek az Iroda munkatársai.*